

«Академик Е.А.Бөкетов атындағы Қарағанды ұлттық зерттеу университеті» КеАҚ

БЕКІТЕМІН

«Академик Е.А.Бөкетов атындағы
Қарағанды ұлттық зерттеу университеті» КеАҚ
Басқарма Төрағасы – Ректор
профессор Н.О.Дулатбеков

Ғылыми Кеңестің шешімі
Қарары № 46 күнінен

Handwritten signature in blue ink.

ЕМТИХАН МАТЕРИЛДАРЫ
(бейіні бойынша сұрақтар және эссе тақырыптары)
D053-Тарих
білім беру бағдарламалары тобы бойынша

Қарағанды қ., 2026ж.

Ұсынылатын әдебиеттер тізімі:

1. Карлаг: нәубет жылдардың жазылмас жарасы (естеліктер) = Карлаг: вечная боль суровых времен (воспоминания) = Karlag: endless pain of hard times(memoirs) : ғылыми басылым / Қарағанды Болашақ университеті, «Мемориал» халықаралық тарихи-ағартушылық, құқық қорғау және қайырымдылық қоғамы; идея авторы Н.О. Дулатбеков; құраст. Н.Т. Жұмаділова. - Қарағанды : Арко, 2010 – 567.
2. Сыздықов С. Рухани Жаңғыру: «Мәңгі Ел» идеологемасы: ұжымдық монография. – Нұр-Сұлтан: Фолиант, 2020. – 272 б.
3. Кәрібаев Б.Б. Қазақ хандығының құрылуы тарихы. – Алматы: Сардар баспа үйі, 2015. – 520 б.
4. Бейсенбекова Н.А., Шотбакова Л.К., Өскембаев Қ.С. Алаш қозғалысының тарихы. – Қарағанды: «ҚарМУ», 2018. – 276 б.
5. Арынов Ж.М. Қазақстан тарихын кезеңдерге бөлудің теориялық-методологиялық мәселелері (XIX ғасырдың соңы және ХХІ ғасырдың бас кезі).- Алматы: Қазақ университеті, 2021. - 248 б.
6. Қазақстан (Қазақ елі)тарихы: төрт кітаптан тұратын оқулық. Қазақстан отаршылдық және тоталитарлық жүйелер қыспағында / Т. О. Омарбеков - Алматы: Қазақ ун-ті, 3-ші кітап. - 2016. - 454 б.
7. Ахмет А. Қазақстандағы архив ісінің тарихы (1918-1991 жж.). - Алматы, 2013. - 384 б.
8. Қазақстан тарихы (көне заманнан бүгінге дейін) / М. Қозыбаев. Бес томдық. - Алматы: Атамұра, 2010. — 688 б.
9. Қазақ хандығы мен Цин патшалығының саяси-дипломатиялық қатынастары туралы Қытай мұрағат құжаттары : ғылыми басылым / ҚР білім және ғылым мин-гі, Р.Б.Сүлейменов атындағы Шығыстану ин-ты. - Алматы : Дайк Пресс, 2012. - 273 б.
10. Бейсенбекова Н., Жұмашев Р. Қазақстан тарихының тарихнамасы: Очерктер. – Қарағанды: ҚарМУ баспасы, 2009. -276 бет.

Эссе тақырыптары:

1. Алтын Орда Қазақстан Республикасының тарихи жады саясатында.
2. Орта ғасырлардағы Қазақстан: тарихтағы маңызды кезеңдер.
3. «Алаш» негізін қалаушылардың еңбектері тарихи дереккөз ретінде.
4. Қазақстандағы 1941–1945 жылдардағы Ұлы Отан соғысы туралы тарихи жады.
5. Тың және тыңайған жерлерді игеру: оң және теріс нәтижелер.
6. XVIII-XIX ғғ. Қазақстанның Россияға қосылуының себептері және салдары.
7. Күлтегін жырларындағы тәуелсіздік идеясы
8. Қазіргі кездегі Қазақстан Республикасының сыртқы саясатының негізгі басымдықтары.
9. Ежелгі дәуірдегі Қазақстан: тас ғасырының зерттелу тарихнамасы.
- 10.1916 жылғы ұлт азаттық көтеріліс туралы Алаш зиялыларының еңбектері.

Емтихан сұрақтары:

1 блок

2. Қазақстанның Ұлы Отан соғысы жылдарындағы ролін корсеткен тарихи зерттеулер.
3. Түрік және Батыс түрік қағанаты.Саяси тарихы, шаруашылығы, қоғамның әлеуметтік құрылымы.
4. Алаш қозғалысының тарихнамасы.
5. VI-XII ғғ. Қазақстан мәдениеті.
6. XIX ғ. бірінші жартысындағы К. Қасымов бастаған ұлт-азаттық қозғалыстың тарихнамасы.
7. Қазақстанның Ресейге қосылуы туралы Алаш зиялыларының еңбектері.
8. Алтын Орда. Саяси тарихы, шаруашылығы, қоғамның әлеуметтік құрылымы.
9. Мұстафа Шоқайдың Кеңес Үкіметінің Қазақстандағы саясаты туралы еңбектері.
10. XV-XVIII ғғ. Қазақтардың рухани мәдениеті.
11. Қазақстан Республикасының Туы, Елтаңбасы және Ән Ұраны.
12. Қазіргі кездегі Қазақстан Республикасының сыртқы саясаты.
13. Алтын Орданың құрылуы. XIII-XIVғғ. Алтын Орда мен орыс князьдіктерінің қарым қатынасы.
14. Этнология пәні және әдістері
15. Этнологиядағы эволюционизм парадигмасы қалыптасуының алғышарттары
16. Б.Малиновскийдің «қалдықтар» әдісі мен эволюционизмді сынауы
17. «Этнос» ұғымы, құрылымы және негізгі этнос теориялары
18. Эволюционизмнің негізгі идеялары мен принциптері
19. А.Радклифф-Браунның структуралық-функционалдық концепциясының ерекшеліктері
20. Этнология және оның қоғамдық ғылымдар жүйесіндегі орны

2 блок

1. 1916 жылғы ұлт-азаттық қозғалыс.
2. XV ғ. басындағы қазақ хандығының құрылуы. XVI-XVII ғғ. қазақ хандығының ішкі және сыртқы саясаты.
3. XVIII ғ.бірінші жартысындағы қазақ-жоңғар соғыстары. «Ақтабан шұбырынды».
4. Қазақ зиялыларының қалыптасу және даму тарихы.
5. XX ғасырдың I жартысындағы Қазақстан мәдениеті. Қазақстан мәдениеті.
6. 1920-1930-шы жж. Қазақстандағы индустриаландырудың тарихнамасы.
7. «Мәдени мұра» бағдарламасы бойынша Отандық тарихқа арналған тарихи деректер мен зерттеулер.

8. XV-XVII ғғ. қазақ қоғамының материалдық және рухани мәдениеті.
9. М. Тынышбаевтың еңбектерінің тарихнамалық маңызы.
10. 1970-1980 жж. ҚазақКСР-дегі индустриаландыру үрдістері. Республика экономикасының шикізаттық бағыты.
11. Қазақстан территориясындағы қимақ және қыпшақ этносаяси бірлестігінің XX ғасырдың 70-80 жж. тарихнамасы.
12. М. Дулатовтың «Оян қазақ» еңбегіндегі кӨтерілген мәселе.
13. «Қазақ» газетінің тарихы. Деректік талдау.
14. 1822 ж. «Сібір қырғыздары туралы жарғы» және 1824 ж. «Орынбор қырғыздары туралы жарғы»: Орта және Кіші жүз қазақтарының қоғамдық-саяси құрлысының Өзгеруі.
15. Т. Омарбеков, Ш. Омарбеков Қазақстан тарихына және тарихнамасына ұлттық кӨзқарас атты еңбегінің маңызы.
16. Қазақстан мен Түрік Республикасының арасындағы саяси – экономикалық және мәдени қатынастар.
17. Қазақстан мен Ресей арасындағы экономикалық қатынастар.
18. М. Қозыбаевтың отандық тарихнамаға қосқан үлесі.
19. Тың және тыңайған жерді игеру тарихына арналған қазіргі Отандық тарихнама.
20. Қазақ хандығының құрылуы туралы XX ғасырдың басындағы Алаш зиялыларының еңбектері.

3 блок.

1. Қазақстан тарихы деректерінің жіктелуі.
2. Қазақстан тарихының деректануының теориялық-әдіснамалық негіздері.
3. Тарихи деректердің типтік жіктелуі.
4. Тарихи деректердің түрлерге жіктелуі.
5. «Анналдар» мектебі және «тарихи дерек» ұғымы.
6. Герменевтика – тарихи деректер ақпаратын интерпретациялау тәсілі ретінде.
7. Тарих методологиясының неокантиандық моделі.
8. Тарихи дерек ақпарат ілімі тұрғысынан.
9. «Ауызша тарихнама» Қазақстанның кӨне және ортағасырлық тарихына тән ерекше дерек түрі ретінде.
10. Этнология және оның қоғамдық ғылымдар жүйесіндегі орны.
11. Этнографиялық деректердің жиналу тарихы: кӨне дәуір, орта ғасырлар және жаңа заман.
12. Этнологияның ғылым ретінде қалыптасуына әсер еткен қоғамдық-саяси және экономикалық алғышарттар.
13. Этнологиядағы эволюционистік бағыт.
14. Диффузионизм – оның ерекшеліктері мен негізін қалаушылар.
15. Қайта құру кезеңіндегі Қазақстан: 1985–1991 жылдар.
16. Қазақстан тәуелсіздігін алғаннан кейінгі экономикалық реформалар.
17. Егеменді Қазақстанның сыртқы саясатының негізгі бағыттары.

18. Қазақстан және халықаралық ұйымдар.
19. Қазіргі кезеңдегі тарихи ғылымның дамуы.
20. Архив құжаттары – отандық тарихтың негізгі дереккөзі ретінде.